

Smjernice



Smjernice 8/2022 o identifikaciji voditelja obrade ili vodećeg nadzornog tijela izvršitelja obrade

Verzija 2.0

donesene 28. ožujka 2023.

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Pregled verzija

Verzija 1.0	10. listopada 2022.	Donošenje Smjernica (ažurirana verzija prethodnih smjernica WP244 rev.01 koje je 25. svibnja 2018. donijela Radna skupina iz članka 29. i podržao EDPB) za ciljano javno savjetovanje.
Verzija 2.0	28. ožujka 2023.	Donošenje Smjernica nakon javnog savjetovanja

Sadržaj

0	Uvod	4
1	Identifikacija vodećeg nadzornog tijela: ključni pojmovi	4
1.1	„Prekogranična obrada osobnih podataka”	4
1.1.1	„Bitno utječe”	5
1.2	Vodeće nadzorno tijelo	6
1.3	Glavni poslovni nastan	6
2	Mjere za identifikaciju vodećeg nadzornog tijela.....	7
2.1	Identifikacija „glavnog poslovnog nastana” za voditelja obrade.....	7
2.1.1	Kriteriji za identifikaciju glavnog poslovnog nastana voditelja obrade ako on nije mjesto njegove središnje uprave u EGP-u.	8
2.1.2	Grupe poduzetnika	9
2.1.3	Zajednički voditelji obrade.....	9
2.2	Granični slučajevi	10
2.3	Izvršitelj obrade	10
3	Ostala relevantna pitanja	11
3.1	Uloga „predmetnog nadzornog tijela”	11
3.2	Lokalna obrada	12
3.3	Društva bez poslovnog nastana u EGP-u	12
	PRILOG – Pitanja koja služe kao smjernice za identifikaciju vodećeg nadzornog tijela	13
1.	Obavlja li voditelj obrade ili izvršitelj obrade prekograničnu obradu osobnih podataka?.....	13
2.	Kako identificirati „vodeće nadzorno tijelo”?	13
3.	Postoje li „predmetna nadzorna tijela”?.....	14

Europski odbor za zaštitu podataka,

uzimajući u obzir članak 70. stavak 1. točke (e) i (l) Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (dalje u tekstu „Opća uredba o zaštiti podataka”),

uzimajući u obzir Sporazum o EGP-u, a posebno njegov Prilog XI. i Protokol 37., kako su izmijenjeni Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 154/2018 od 6. srpnja 2018.¹,

uzimajući u obzir članke 12. i 22. svojeg Poslovnika,

uzimajući u obzir Smjernice Radne skupine iz članka 29. za identifikaciju voditelja obrade ili vodećeg nadzornog tijela izvršitelja obrade, WP244 rev.01,

uzimajući u obzir Smjernice EDPB-a 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka,

DONIO JE SLJEDEĆE SMJERNICE:

0 UVOD

1. Radna skupina iz članka 29. donijela je 5. travnja 2017. Smjernice za identifikaciju voditelja obrade ili vodećeg nadzornog tijela izvršitelja obrade (WP244 rev.01)², koje je na svojoj prvoj plenarnoj sjednici podržao Europski odbor za zaštitu podataka (dalje u tekstu „EDPB”)³. Ovaj je dokument neznatno ažurirana verzija tih smjernica. Svako upućivanje na Smjernice Radne skupine iz članka 29. za identifikaciju voditelja obrade ili vodećeg nadzornog tijela izvršitelja obrade (WP244 rev.01) od sada bi se trebalo tumačiti kao upućivanje na ove smjernice EDPB-a.
2. EDPB je primijetio da su potrebna dodatna pojašnjenja, posebno u vezi s pojmom glavnog poslovnog nastana u kontekstu zajedničkog vođenja obrade podataka i uzimajući u obzir Smjernice EDPB-a 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka⁴.
3. Odlomak koji se odnosi na to pitanje revidiran je i ažuriran, dok je ostatak dokumenta ostao nepromijenjen, osim uredničkih izmjena. Konkretnije, revizija se odnosi na odjeljak 2.1.3. o zajedničkim voditeljima obrade.

1 IDENTIFIKACIJA VODEĆEG NADZORNOG TIJELA: KLJUČNI POJMOVI

1.1 „Prekogranična obrada osobnih podataka”

¹ Upućivanja na „države članice” u ovom dokumentu treba tumačiti kao upućivanja na „države članice EGP-a”.

² Dostupno na poveznici http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=611235.

³ Vidjeti https://edpb.europa.eu/news/news/2018/endorsement-gdpr-wp29-guidelines-edpb_en.

⁴ Vidjeti Smjernice 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka, verziju 2.0 donesenu 7. srpnja 2021., odlomke 161., 162. i 166., dostupne na poveznici https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor-gdpr_hr.

4. Vodeće nadzorno tijelo važno je identificirati samo ako voditelj obrade ili izvršitelj obrade obavlja prekograničnu obradu osobnih podataka. Člankom 4. stavkom 23. Opće uredbe o zaštiti podataka „prekogranična obrada” definira se kao:
 - obrada osobnih podataka koja se odvija u Uniji u kontekstu aktivnosti poslovnih nastana u više od jedne države članice voditelja obrade ili izvršitelja obrade, a voditelj obrade ili izvršitelj obrade ima poslovni nastan u više od jedne države članice; ili
 - obrada osobnih podataka koja se odvija u Uniji u kontekstu aktivnosti jedinog poslovnog nastana voditelja obrade ili izvršitelja obrade, ali koja bitno utječe ili je izgledno da će bitno utjecati na ispitanike u više od jedne države članice.
5. To znači da će se obrada osobnih podataka smatrati prekograničnom obradom ako organizacija ima poslovne nastane u, primjerice, Francuskoj i Rumunjskoj, a obrada osobnih podataka obavlja se u kontekstu njihovih aktivnosti.
6. Osim toga, organizacija može aktivnost obrade obavljati samo u kontekstu svojeg poslovnog nastana u Francuskoj. Međutim, ako ta aktivnost bitno utječe ili je izgledno da će bitno utjecati na ispitanike u Francuskoj i Rumunjskoj, i ona će se smatrati prekograničnom obradom.

1.1.1 „Bitno utječe”

7. Općom uredbom o zaštiti podataka ne definiraju se pojmovi „bitno” ili „utječe”. Tom se formulacijom željelo izbjeći da sve aktivnosti obrade koje imaju *bilo kakav* utjecaj i odvijaju se u kontekstu jedinog poslovnog nastana budu definirane kao „prekogranična obrada”.
8. Najrelevantnija uobičajena značenja riječi „bitan” (substantial) ona su koja na engleskom jeziku znače sljedeće: „obilan ili obiman; pozamašan, oveći” ili „punovrijedan ili punovaljan, stvarnog značaja; pouzdan; utjecajan, važan”⁵.
9. Najrelevantnije značenje glagola „utjecati” (affect) jest „djelovati na” ili „ostvariti bitan utisak na”. Srodna imenica „utjecaj” (effect), među ostalim, znači „rezultat” ili „posljedica”⁶. Iz toga se može zaključiti da je potrebno obradom podataka na nekoga ostvariti neku vrstu učinka kako bi se smatralo da je postojao utjecaj. Drugi dio definicije pojma „prekogranična obrada” ne odnosi se na obradu čiji utjecaj na pojedince nije bitan. Međutim, na nju bi se odnosio prvi dio te definicije ako se obrada osobnih podataka odvija u Uniji u kontekstu aktivnosti poslovnih nastana u više od jedne države članice voditelja obrade ili izvršitelja obrade, a voditelj obrade ili izvršitelj obrade ima poslovni nastan u više od jedne države članice.
10. Drugi dio definicije može se odnositi na obradu ako je izgledno da će do bitnog utjecaja doći, a ne samo ako je do njega stvarno došlo. Napominjemo da „izgledno” ne znači kako postoji daleka mogućnost bitnog utjecaja. Vjerojatnost da će do bitnog utjecaja doći mora biti veća nego vjerojatnost da neće. S druge strane, to znači i da pojedinci ne moraju zaista biti pogođeni: izglednost bitnog utjecaja dovoljna je da obrada bude obuhvaćena definicijom pojma „prekogranična obrada”.
11. To što postupak obrade podataka može uključivati obradu osobnih podataka niza, pa čak i većeg broja, pojedinaca u više država članica, ne znači nužno da je utjecaj te obrade bitan ili da je izgledno da će biti bitan. Obrada čiji utjecaj nije bitan nije prekogranična obrada u smislu drugog dijela definicije, bez obzira na to koliko je pojedinaca njome pogođeno.

⁵ Oxford English Dictionary.

⁶ Oxford English Dictionary.

12. Nadzorna tijela tumačit će izraz „bitno utječe” na pojedinačnoj osnovi. Potrebno je u obzir uzeti kontekst obrade, vrstu podataka, svrhu obrade i sljedeće čimbenike:
- je li obrada uzrok ili je li izgledno da će biti uzrok štete, gubitka ili duševne boli za pojedince
 - ima li obrada stvaran utjecaj u smislu ograničenja prava ili uskraćivanja mogućnosti ili je li izgledno da će ga imati
 - utječe li obrada ili je li izgledno da će utjecati na zdravlje pojedinaca, njihovu dobrobit ili spokoj
 - utječe li obrada ili je li izgledno da će utjecati na financijsko ili gospodarsko stanje ili okolnosti pojedinaca
 - jesu li zbog obrade pojedinci izloženi diskriminaciji ili nepoštenom postupanju
 - uključuje li obrada analizu posebnih kategorija osobnih podataka ili drugih podataka kojima se zadire u privatnost, osobito osobnih podataka djece
 - jesu li pojedinci zbog obrade znatno promijenili svoje ponašanje ili je li izgledno da će ga znatno promijeniti
 - jesu li posljedice obrade za pojedince malo izgledne, nepredviđene ili neželjene
 - nastaju li zbog obrade neugodnosti ili drugi nepovoljni ishodi, uključujući i narušen ugled ili
 - je li obradom obuhvaćen širok spektar osobnih podataka.
13. Koliko je „utjecaj bitan” u konačnici se provjerava kako bi se osiguralo da nadzorna tijela obvezno formalno surađuju u okviru mehanizma konzistentnosti iz Opće uredbe o zaštiti podataka samo „ako nadzorno tijelo namjerava donijeti mjeru kojom se poduzimaju pravni učinci u pogledu postupaka obrade koji bitno utječu na veliki broj ispitanika u više država članica”⁷.

1.2 Vodeće nadzorno tijelo

14. „Vodeće nadzorno tijelo”, jednostavno rečeno, tijelo je koje je prvenstveno odgovorno za nadzor aktivnosti prekogranične obrade podataka, na primjer kad ispitanik/ispitanica podnese pritužbu zbog obrade svojih osobnih podataka.
15. Vodeće nadzorno tijelo koordinirat će sve istrage u koje su uključena i ostala „predmetna” nadzorna tijela.
16. Identifikacija vodećeg nadzornog tijela ovisi o utvrđivanju mjesta „glavnog poslovnog nastana” ili „jedinog poslovnog nastana” voditelja obrade u EU-u. U članku 56. Opće uredbe o zaštiti podataka navodi se sljedeće:
- *nadzorno tijelo glavnog poslovnog nastana ili jedinog poslovnog nastana voditelja obrade ili izvršitelja obrade nadležno je djelovati kao vodeće nadzorno tijelo za prekograničnu obradu koju provodi taj voditelj obrade ili izvršitelj obrade u skladu s postupkom [suradnje] utvrđenim u članku 60.*

1.3 Glavni poslovni nastan

17. U članku 4. stavku 16. Opće uredbe o zaštiti podataka navodi se da „glavni poslovni nastan” znači:
- *što se tiče voditelja obrade s poslovnim nastanima u više od jedne države članice, mjesto njegove **središnje uprave** u Uniji, osim ako se **odluke o svrhama i sredstvima** obrade osobnih podataka donose u drugom poslovnom nastanu voditelja obrade u Uniji te je potonji poslovni nastan*

⁷ Vidjeti uvodnu izjavu 135. Opće uredbe o zaštiti podataka.

ovlašten provoditi takve odluke, u kojem se slučaju poslovni nastan u okviru kojeg se donose takve odluke treba smatrati glavnim poslovnim nastanom

- što se tiče izvršitelja obrade s poslovnim nastanima u više od jedne države članice, mjesto njegove središnje uprave u Uniji, ili, ako izvršitelj obrade nema središnju upravu u Uniji, ili, ako izvršitelj obrade nema središnju upravu u Uniji, poslovni nastan izvršitelja obrade u Uniji u kojem se odvijaju glavne aktivnosti obrade u kontekstu aktivnosti poslovnog nastana izvršitelja obrade u mjeri u kojoj izvršitelj obrade podliježe posebnim obvezama u skladu s ovom Uredbom;

2 MJERE ZA IDENTIFIKACIJU VODEĆEG NADZORNOG TIJELA

2.1 Identifikacija „glavnog poslovnog nastana” za voditelje obrade

18. Kako bi se utvrdilo gdje se nalazi glavni poslovni nastan prvo je potrebno identificirati središnju upravu voditelja obrade podataka u EGP-u, ako postoji. U skladu s impliciranim pristupom iz Opće uredbe o zaštiti podataka središnja uprava u EU-u mjesto je gdje se donose odluke o svrhama i sredstvima obrade osobnih podataka i koje je ovlašteno provoditi takve odluke.
19. Na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka bit je načela postojanja vodećeg nadzornog tijela to da bi prekograničnu obradu u EU-u trebalo voditi samo jedno nadzorno tijelo. Ako se odluke o različitim aktivnostima prekogranične obrade donose u središnjoj upravi u EU-u, postojat će jedno vodeće nadzorno tijelo za razne aktivnosti prekogranične obrade koje obavlja multinacionalno društvo. Međutim, mogući su slučajevi u kojima poslovni nastan koji nije mjesto središnje uprave donosi autonomne odluke o svrhama i sredstvima konkretne aktivnosti obrade. To znači da su moguće situacije u kojima se može identificirati više vodećih nadzornih tijela, odnosno ako multinacionalno društvo odlučuje imati zasebna središta odlučivanja u različitim zemljama za različite aktivnosti obrade.
20. Treba podsjetiti da će se, kad multinacionalno društvo centralizira sve odluke o svrhama i sredstvima aktivnosti obrade u jedan od svojih poslovnih nastana u EGP-u (i taj je poslovni nastan ovlašten provoditi te odluke), za to multinacionalno društvo identificirati samo jedno vodeće nadzorno tijelo.
21. U tim će situacijama društva morati precizno identificirati gdje se donose odluke o svrsi i sredstvima obrade. Voditeljima obrade i izvršiteljima obrade u interesu je da je glavni poslovni nastan točno identificiran jer im tako postaje jasnije s kojim nadzornim tijelom moraju raditi u pogledu raznih obveza koje moraju poštovati na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka. Među njima mogu biti, prema potrebi, imenovanje službenika za zaštitu podataka ili savjetovanje o rizičnoj aktivnosti obrade čiju rizičnost voditelj obrade ne može ublažiti razumnim mjerama. Odgovarajućim odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka željelo se olakšati poštovanje tih obveza.
22. To ilustriraju primjeri u nastavku.

Primjer 1.: Trgovac na malo prehrambenim proizvodima ima sjedište (tj. „mjesto središnje uprave”) u Rotterdamu u Nizozemskoj. Ima poslovne nastane u raznim drugim državama EGP-a koji su u kontaktu s tamošnjim pojedincima. Svi poslovni nastani za potrebe marketinga upotrebljavaju isti računalni program za obradu osobnih podataka potrošača. Sve odluke o svrhama i sredstvima obrade osobnih podataka potrošača za potrebe marketinga donose se u njegovu sjedištu u Rotterdamu. To znači da je vodeće nadzorno tijelo društva za tu aktivnost prekogranične obrade nadzorno tijelo u Nizozemskoj.

Primjer 2.: Sjedište banke je u Frankfurtu i tamo se organiziraju sve⁸ njezine aktivnosti bankarske obrade, ali odjel osiguranja nalazi se u Beču. Ako poslovni nastan u Beču ima ovlast donositi odluke o svim aktivnostima obrade podataka o osiguranju i te odluke provoditi u cijelom EGP-u, tad bi u skladu s člankom 4. stavkom 16. Opće uredbe o zaštiti podataka austrijsko nadzorno tijelo bilo vodeće nadzorno tijelo u pogledu prekogranične obrade osobnih podataka za potrebe osiguranja, a nadležno njemačko nadzorno tijelo (tj. nadzorno tijelo u Hessenu) nadziralo bi obradu osobnih podataka za bankarske svrhe, bez obzira na to gdje se nalaze klijenti⁹.

2.1.1 Kriteriji za identifikaciju glavnog poslovnog nastana voditelja obrade ako on nije mjesto njegove središnje uprave u EGP-u.

23. Uvodna izjava 36. Opće uredbe o zaštiti podataka korisna je za objašnjenje što je glavni čimbenik za utvrđivanje glavnog poslovnog nastana voditelja obrade ako se ne primjenjuje kriterij središnje uprave. Za to je potrebno odrediti gdje se odvija djelotvorno i stvarno obavljanje upravljačkih aktivnosti kojima se utvrđuju glavne odluke u vezi sa svrhama i načinima obrade putem stabilnih aranžmana. U uvodnoj izjavi 36. Opće uredbe o zaštiti podataka objašnjava se i da „prisutnost i uporaba tehničkih sredstava i tehnologija za obradu osobnih podataka ili aktivnosti obrade same po sebi ne predstavljaju glavni poslovni nastan pa prema tome nisu odlučujući kriteriji za glavni poslovni nastan”.
24. Voditelj obrade sâm identificira gdje se nalazi njegov glavni poslovni nastan te stoga i koje je nadzorno tijelo njegovo vodeće nadzorno tijelo. To, međutim, može naknadno osporiti odgovarajuće predmetno nadzorno tijelo.
25. Čimbenici navedeni u nastavku korisni su pri utvrđivanju lokacije glavnog poslovnog nastana voditelja obrade u skladu s uvjetima Opće uredbe o zaštiti podataka ako se ne radi o lokaciji središnje uprave u EGP-u.
 - Gdje se završno „potvrđuju” odluke o svrhama i sredstvima obrade?
 - Gdje se donose odluke o poslovnim aktivnostima koje uključuju obradu podataka?
 - Tko je nadležan za djelotvornu provedbu odluka?
 - Gdje se nalazi direktor (ili više njih) s krovnom odgovornošću za upravljanje poslovima prekogranične obrade?
 - Gdje je kao društvo registriran voditelj obrade ili izvršitelj obrade ako se nalazi na jedinstvenom području?
26. Napominjemo da ovaj popis nije konačan. Relevantni mogu biti i ostali čimbenici, ovisno o tome o kojoj se aktivnosti obrade ili voditeljskoj aktivnosti radi. Ako nadzorno tijelo ima razloga sumnjati da je poslovni nastan koji je identificirao voditelj obrade stvarno glavni poslovni nastan u smislu Opće uredbe

⁸ U kontekstu obrade osobnih podataka za bankarske svrhe EDPB priznaje da postoje mnoge različite svrhe koje su obuhvaćene tim aktivnostima obrade. Kako bismo stvari pojednostavnili, EDPB ih ipak sve svodi pod jedinstvenu svrhu. Isto vrijedi i za obradu koja se obavlja za potrebe osiguranja.

⁹ Trebalo bi podsjetiti i da se Općom uredbom o zaštiti podataka u posebnim slučajevima predviđa mogućnost nadzora na lokalnoj razini. Vidjeti uvodnu izjavu 127.: *Svako nadzorno tijelo koje ne djeluje kao vodeće nadzorno tijelo trebalo bi biti nadležno za rješavanje lokalnih slučajeva ako voditelj obrade ili izvršitelj obrade ima poslovni nastan u više od jedne države članice, ali se predmet posebne obrade odnosi samo na obradu obavljen u jednoj državi članici koja uključuje samo ispitanike u toj jednoj državi članici, na primjer, ako se predmet odnosi na obradu osobnih podataka o zaposlenicima u posebnom kontekstu zaposlenja u određenoj državi članici.* To načelo znači da bi nadzor podataka o ljudskim resursima povezanih s lokalnim za posljavanje mogao biti u nadležnosti više nadzornih tijela.

o zaštiti podataka, ono može, naravno, zahtijevati da voditelj obrade dostavi dodatne informacije potrebne kako bi dokazao gdje se nalazi njegov glavni poslovni nastan.

2.1.2 Grupe poduzetnika

27. Ako obradu obavlja grupa poduzetnika sa sjedištem u EGP-u, pretpostavlja se da je središte odlučivanja o obradi osobnih podataka poslovni nastan poduzetnika u vladajućem položaju te će se stoga smatrati da je to glavni poslovni nastan grupe, osim ako odluke o svrhama i sredstvima obrade donosi neki drugi poslovni nastan. Glavni poslovni nastan vjerojatno je matično društvo ili operativno sjedište grupe poduzetnika u EGP-u, jer bi to bilo mjesto njegove središnje uprave.
28. Upućivanje u definiciji na mjesto središnje uprave voditelja obrade prikladno je kad je riječ o organizacijama s centraliziranim sjedištem odlučivanja i strukturom sastavljenom od podružnica. U takvim je slučajevima očito da ovlast donošenja odluka o prekograničnoj obradi i njihovoj provedbi ima sjedište društva. U takvim je slučajevima jednostavno utvrditi mjesto glavnog poslovnog nastana, a time i koje je nadzorno tijelo vodeće nadzorno tijelo. Međutim, sustav odlučivanja grupe društava mogao bi biti složeniji, jer se u skladu s njime ovlasti za neovisno odlučivanje o prekograničnoj obradi daju različitim poslovnim nastanima. Prethodno navedeni kriteriji trebali bi grupama poduzetnika pomoći da identificiraju svoj glavni poslovni nastan.

2.1.3 Zajednički voditelji obrade

29. Opća uredba o zaštiti podataka ne obuhvaća posebno pitanje imenovanja vodećeg nadzornog tijela kad dva ili više voditelja obrade s poslovnim nastanom u EGP-u zajednički utvrđuju svrhe i sredstva obrade, odnosno kad je riječ o zajedničkim voditeljima obrade. U članku 26. stavku 1. i uvodnoj izjavi 79. Opće uredbe o zaštiti podataka jasno se daje do znanja da, u situacijama kad postoje zajednički voditelji obrade, voditelji obrade na transparentan način određuju svoje odgovornosti za poštovanje obveza iz Opće uredbe o zaštiti podataka.
30. Kao što EDPB podsjeća u svojim Smjernicama o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade¹⁰, zajednički voditelji obrade moraju odrediti „tko što radi” tako što će između sebe odlučiti tko će obavljati koje zadatke kako bi bili sigurni da je obrada u skladu s primjenjivim obvezama iz Opće uredbe o zaštiti podataka u vezi s predmetnom zajedničkom obradom.
31. Mjere usklađenosti i povezane obveze koje bi zajednički voditelji obrade trebali uzeti u obzir pri određivanju svojih odgovarajućih odgovornosti, uz one izričito navedene u članku 26. stavku 1. Opće uredbe o zaštiti podataka, uključuju, među ostalim, organizaciju kontakta s ispitanicima i nadzornim tijelima.
32. Potrebno je napomenuti da nadzorna tijela ne obvezuju uvjeti takvog dogovora ni u pogledu kvalifikacije stranaka kao zajedničkih voditelja obrade ni u pogledu imenovane kontaktne točke¹¹.
33. Štoviše, ovlast donošenja odluka zajedničkih voditelja obrade ne uključuje određivanje nadležnog nadzornog tijela u skladu s člancima 55. i 56. Opće uredbe o zaštiti podataka ili sposobnost tih nadzornih tijela da izvršavaju svoje zadatke i ovlasti kako je opisano u člancima 57. i 58. Opće uredbe o zaštiti podataka.

¹⁰ Vidjeti Smjernice 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka, odlomke 161., 162. i 166.

¹¹ Vidjeti Smjernice 07/2020 o pojmovima voditelja i izvršitelja obrade u Općoj uredbi o zaštiti podataka, odlomak 191.

34. Pojam glavnog poslovnog nastana povezan je na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka s jednim voditeljem obrade i ne može se proširiti na situaciju zajedničkog vođenja obrade podataka. To ne dovodi u pitanje mogućnost da svaki zajednički voditelj obrade ima svoj glavni poslovni nastan. Drugim riječima, glavni poslovni nastan voditelja obrade ne može se smatrati glavnim poslovnim nastanom zajedničkih voditelja obrade za obradu koja se provodi u okviru njihova zajedničkog vođenja. Stoga zajednički voditelji obrade ne mogu odrediti (među poslovnim nastanima u kojima se donose odluke o svrhama i sredstvima obrade) zajednički glavni poslovni nastan za oba zajednička voditelja obrade.

2.2 Granični slučajevi

35. Bit će graničnih i složenih situacija u kojima je teško identificirati glavni poslovni nastan ili utvrditi gdje se donose odluke o obradi podataka. To bi se moglo dogoditi kad postoji aktivnost prekogranične obrade i voditelj obrade ima poslovne nastane u nekoliko država članica, ali ne postoji središnja uprava u EGP-u, a nijedan poslovni nastan u EGP-u ne donosi odluke o obradi (odnosno, odluke se donose isključivo izvan EGP-a).
36. U navedenom slučaju društvo koje obavlja prekograničnu obradu moglo bi biti zainteresirano za to da njegovo poslovanje uređuje vodeće nadzorno tijelo jer želi iskoristiti blagodatna načela jedinstvenog mehanizma. Međutim, Općom uredbom o zaštiti podataka nije propisano rješenje za takve situacije. U tim okolnostima, društvo bi kao svoj glavni poslovni nastan trebalo odrediti poslovni nastan koji ima ovlast za provedbu odluka o aktivnosti obrade i preuzimanje odgovornosti za obradu te koji osim toga raspolaže dovoljnom imovinom. Ne odredi li društvo glavni poslovni nastan na taj način, neće biti moguće odrediti vodeće nadzorno tijelo. Bude li potrebno, nadzorna tijela uvijek će moći provesti dodatnu istragu.
37. Općom uredbom o zaštiti podataka ne dopušta se „traženje povoljnijih pravnih položaja”. Navede li društvo da mu je glavni poslovni nastan u jednoj državi članici, a u njoj se ne odvija nikakvo djelotvorno i stvarno obavljanje upravljačke djelatnosti ili donošenje odluka o obradi osobnih podataka, relevantno nadzorno tijelo (ili u konačnici EDPB¹²) odlučit će o tome koje je tijelo „vodeće” na temelju objektivnih kriterija i pregledanih dokaza. U postupku utvrđivanja mjesta glavnog poslovnog nastana možda će biti potrebna aktivna istraga i suradnja nadzornih tijela. Zaključci se ne mogu temeljiti samo na izjavama organizacije koju se provjerava. Teret dokazivanja na kraju je na voditeljima obrade i izvršiteljima obrade kako bi se relevantnim nadzornim tijelima dokazalo gdje se donose relevantne odluke o obradi i tko ih je ovlašten provoditi. Djelotvorno evidentiranje aktivnosti obrade podataka pomoglo bi organizacijama i nadzornim tijelima da utvrde koje je nadzorno tijelo vodeće. Vodeće nadzorno tijelo ili predmetna nadzorna tijela mogu odbiti analizu voditelja obrade na temelju objektivnog ispitivanja relevantnih činjenica i, prema potrebi, zatražiti dodatne informacije.
38. U nekim će slučajevima relevantno nadzorno tijelo od voditelja obrade zatražiti da u skladu sa smjernicama EDPB-a dostavi jasne dokaze o mjestu glavnog poslovnog nastana ili mjestu gdje se donose odluke o određenoj aktivnosti obrade podataka. Ti će se dokazi uzeti u obzir, a uključena nadzorna tijela surađivat će u odlučivanju o tome tko će od njih predvoditi istrage. Takvi slučajevi upućivat će se na odlučivanje EDPB-u na temelju članka 65. stavka 1. točke (b) Opće uredbe o zaštiti podataka samo ako postoje oprečna stajališta nadzornih tijela o identifikaciji vodećeg nadzornog tijela. Međutim, EDPB očekuje da će relevantna nadzorna tijela u većini slučajeva moći postići dogovor o obostrano prihvatljivom postupanju.

2.3 Izvršitelj obrade

¹² Vidjeti točku 35. dolje.

39. Općom uredbom o zaštiti podataka omogućuje se i sustav jedinstvenog mehanizma koji mogu iskoristiti izvršitelji obrade podataka koji podliježu toj uredbi i imaju poslovne nastane u više država članica.
40. U članku 4. stavku 16. točki (b) Opće uredbe o zaštiti podataka navodi se da će glavni poslovni nastan izvršitelja obrade biti mjesto središnje uprave izvršitelja obrade u EU-u ili, ako u EU-u nema središnju upravu, poslovni nastan u EU-u gdje se odvijaju glavne aktivnosti obrade (izvršitelj obrade).
41. Međutim, u skladu s uvodnom izjavom 36. Opće uredbe o zaštiti podataka, u slučajevima koji uključuju i voditelja obrade i izvršitelja obrade nadležno vodeće nadzorno tijelo trebalo bi biti vodeće nadzorno tijelo voditelja obrade. U toj će situaciji nadzorno tijelo izvršitelja obrade biti „predmetno nadzorno tijelo” te bi trebalo sudjelovati u postupku suradnje. To pravilo primjenjivat će se samo ako voditelj obrade ima poslovni nastan u EGP-u. Ako voditelji obrade podliježu Općoj uredbi o zaštiti podataka na temelju njezina članka 3. stavka 2., neće podlijezati jedinstvenom mehanizmu. Izvršitelj obrade, primjerice veliki pružatelj usluga u oblaku, može pružati usluge nekolicini voditelja obrade koji se nalaze u različitim državama članicama. U takvim slučajevima vodeće nadzorno tijelo bit će nadzorno tijelo koje je za voditelja obrade nadležno djelovati kao vodeće tijelo. U praksi to znači da izvršitelj obrade može biti obvezan raditi s više nadzornih tijela.

3 OSTALA RELEVANTNA PITANJA

3.1 Uloga „predmetnog nadzornog tijela”

42. U članku 4. stavku 22. Opće uredbe o zaštiti podataka navodi se sljedeće:

„predmetno nadzorno tijelo” znači nadzorno tijelo koje je povezano s obradom osobnih podataka zato što: (a) voditelj obrade ili izvršitelj obrade ima poslovni nastan na državnom području države članice tog nadzornog tijela; (b) obrada bitno utječe ili je izgledno da će bitno utjecati na ispitanike koji borave u državi članici tog nadzornog tijela; ili (c) podnesena je pritužba tom nadzornom tijelu.
43. Svrha je koncepta predmetnog nadzornog tijela osigurati da model „vodećeg nadzornog tijela” ne sprečava ostala nadzorna tijela da sudjeluju u rješavanju predmeta, na primjer u slučaju bitnog utjecaja aktivnosti obrade podataka na pojedince s boravištem izvan nadležnosti vodećeg nadzornog tijela. Kad je riječ o čimbeniku iz prethodne točke (a), primjenjuju se ista načela kao pri identifikaciji vodećeg nadzornog tijela. Napominjemo da u točki (b) ispitanik mora samo imati boravište u dotičnoj državi članici, odnosno ne mora imati državljanstvo te države. Kad je riječ o točki (c), bit će uglavnom jednostavno utvrditi je li određeno nadzorno tijelo primilo pritužbu.
44. Člankom 56. stavcima 2. i 5. Opće uredbe o zaštiti podataka predviđeno je da se predmetno nadzorno tijelo uključi u rješavanje predmeta, a da pritom nije vodeće nadzorno tijelo. Ako vodeće nadzorno tijelo odluči ne rješavati predmet, rješavat će ga predmetno nadzorno tijelo koje je dostavilo obavijest vodećem nadzornom tijelu. Taj je postupak u skladu s člankom 61. (Uzajamna pomoć) i člankom 62. (Zajedničke operacije nadzornih tijela) Opće uredbe o zaštiti podataka. To bi mogao biti slučaj kad društvo odgovorno za stavljanje proizvoda na tržište kojemu je glavni poslovni nastan u Parizu plasira proizvod koji utječe samo na ispitanike s prebivalištem u Portugalu. U tom slučaju francuska i portugalska nadzorna tijela mogu se dogovoriti da je primjereno da u rješavanju predmeta vodeću ulogu preuzme portugalsko nadzorno tijelo. Nadzorna tijela mogu od voditelja obrade zatražiti da pridonese u obliku objašnjenja svojih korporativnih aranžmana. Budući da je utjecaj aktivnosti obrade isključivo lokalne prirode, odnosno pogođeni su pojedinci u Portugalu, francuska i portugalska

nadzorna tijela u skladu s uvodnom izjavom 127. Opće uredbe o zaštiti podataka imaju diskrecijsko pravo odlučiti koje bi nadzorno tijelo trebalo rješavati to pitanje.

45. Općom uredbom o zaštiti podataka vodeća i predmetna nadzorna tijela obvezana su na suradnju, uz uzajamno poštovanje mišljenja, kako bi se osiguralo da predmeti budu istraženi i riješeni na zadovoljstvo obaju tijela i da ispitanici dobiju učinkovit pravni lijek. Nadzorna tijela trebala bi nastojati doći do obostrano prihvatljivih rješenja za postupanje. Na formalni mehanizam konzistentnosti trebalo bi se pozivati samo ako se suradnjom ne dođe do obostrano prihvatljivog ishoda.
46. Međusobno prihvaćanje odluka može se primijeniti na donošenje bitnih zaključaka, ali i na odluke o daljnjem postupanju, uključujući postupak provedbe (npr. potpuna istraga ili istraga ograničenog dosega). Može se primijeniti i na odluku da se predmet neće rješavati u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka, na primjer zbog formalne politike određivanja prioriteta ili zato što postoje druga predmetna tijela, kako je navedeno prethodno u tekstu.
47. Razvijanje konsenzusa i dobre volje među nadzornim tijelima neophodno je za uspješnost postupaka suradnje i konzistentnosti u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka.

3.2 Lokalna obrada

48. Aktivnost lokalne obrade podataka nije obuhvaćena odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka o suradnji i konzistentnosti. Nadzorna tijela uzajamno će poštovati nadležnost za poslove povezane s aktivnostima obrade podataka na lokalnoj razini. Obrada koju obavljaju javna tijela isto će tako uvijek biti predmet rada na „lokalnoj” razini.

3.3 Društva bez poslovnog nastana u EGP-u

49. Mehanizmi suradnje i konzistentnosti iz Opće uredbe o zaštiti podataka primjenjuju se samo na voditelje obrade s poslovnim nastanom ili poslovnim nastanima u EGP-u. Ako društvo nema poslovni nastan u EGP-u, puka nazočnost predstavnika u državi članici ne aktivira načelo jedinstvenog mehanizma („sve na jednom mjestu”). To znači da voditelji obrade koji u EGP-u nemaju poslovni nastan moraju posloovati s lokalnim nadzornim tijelima u svakoj državi članici u kojoj djeluju preko svojih lokalnih predstavnika.

Za Europski odbor za zaštitu podataka

Predsjednica

(Andrea Jelinek)

PRILOG – PITANJA KOJA SLUŽE KAO SMJERNICE ZA IDENTIFIKACIJU VODEĆEG NADZORNOG TIJELA

1. Obavlja li voditelj obrade ili izvršitelj obrade prekograničnu obradu osobnih podataka?

a. Da, ako:

- voditelj obrade ili izvršitelj obrade ima poslovni nastan u više od jedne države članice i
- obrada osobnih podataka odvija se u kontekstu aktivnosti poslovnih nastana u više od jedne države članice.

➤ U tom slučaju, idite na odjeljak 2.

b. Da, ako:

- se obrada osobnih podataka odvija u EGP-u u kontekstu aktivnosti jedinog poslovnog nastana voditelja obrade ili izvršitelja obrade, ali
- bitno utječe ili je izgledno da će bitno utjecati na pojedince u više država članica.

➤ Vodeće nadzorno tijelo u tom je slučaju nadležno tijelo za jedini poslovni nastan voditelja obrade ili izvršitelja obrade u jednoj državi članici. To je, logično, glavni poslovni nastan voditelja obrade ili izvršitelja obrade jer je to njegov jedini poslovni nastan.

2. Kako identificirati „vodeće nadzorno tijelo“?

a. U predmetu koji uključuje samo voditelja obrade:

- identificirajte gdje se u EGP-u nalazi središnja uprava voditelja obrade
- vodeće nadzorno tijelo voditelja obrade nadzorno je tijelo zemlje u kojoj se nalazi središnja uprava.

Međutim:

- ako se odluke o svrhama i sredstvima obrade donose u nekom drugom poslovnom nastanu u EGP-u i taj poslovni nastan ovlašten je te odluke provoditi, tad je vodeće nadzorno tijelo ono u zemlji u kojoj se nalazi taj poslovni nastan.

b. U predmetu koji uključuje voditelja obrade i izvršitelja obrade:

- provjerite ima li voditelj obrade poslovni nastan u EGP-u i podliježe li sustavu jedinstvenog mehanizma. Ako je tako,
- identificirajte vodeće nadzorno tijelo voditelja obrade. To tijelo bit će i vodeće nadzorno tijelo za izvršitelja obrade.
- Nadzorno tijelo (koje nije vodeće) nadležno za izvršitelja obrade bit će „predmetno nadzorno tijelo“, vidjeti odjeljak 3. u nastavku.

c. U predmetu koji uključuje samo izvršitelja obrade:

- identificirajte gdje se u EGP-u nalazi središnja uprava izvršitelja obrade

- ii. ako izvršitelj obrade nema središnju upravu u EGP-u, identificirajte poslovni nastan u EGP-u gdje taj izvršitelj obrade obavlja glavne aktivnosti obrade.
- d. U predmetu koji uključuje zajedničke voditelje obrade:
- i. provjerite imaju li zajednički voditelji obrade poslovni nastan u EGP-u
 - ii. identificirajte gdje se u EGP-u nalazi središnja uprava svakog zajedničkog voditelja obrade (prema potrebi)
 - iii. vodeće nadzorno tijelo zajedničkog voditelja obrade nadzorno je tijelo zemlje u kojoj se nalazi središnja uprava.

3. Postoje li „predmetna nadzorna tijela“?

Tijelo se smatra „predmetnim nadzornim tijelom“:

- ako voditelj obrade ili izvršitelj obrade ima poslovni nastan na njegovu području ili
- ako obrada bitno utječe na ispitanike na njegovu području ili je izgledno da će na njih bitno utjecati ili
- kad određeno nadzorno tijelo primi pritužbu.